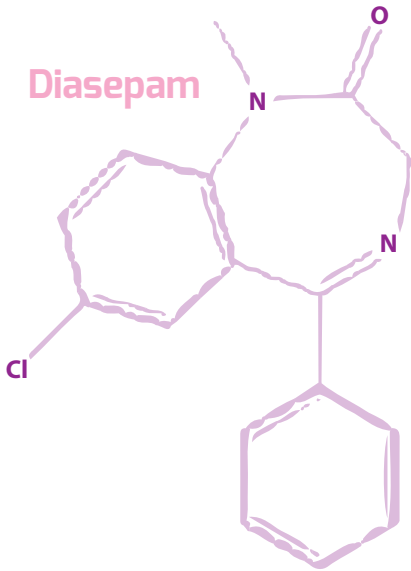
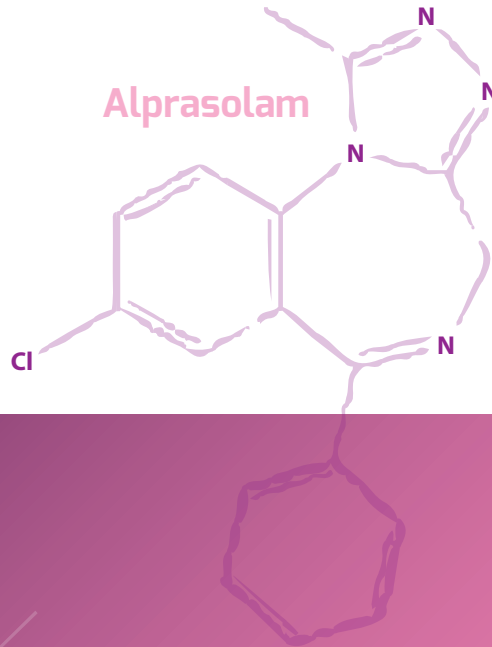

Diasepam

Alprasolam

Cocên

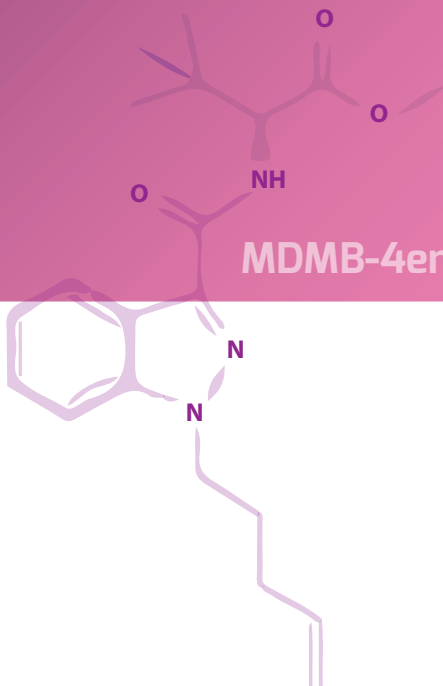

Annual Report

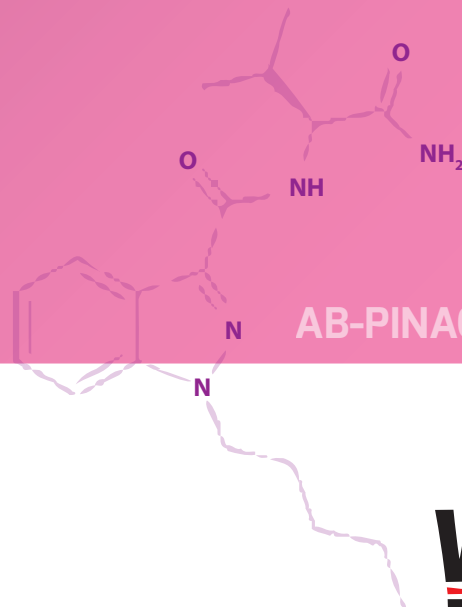
Adroddiad Blynyddol

2020 - 2021

MDMB-4en-PINACA

AB-PINACA

Cynnwys

Rhagair	2
WEDINOS - neges atgoffa	3
Ffigurau Pennawd 2020/21	4
Persbectif Ehangac . . .	5
Niweidiau'n deillio o Gamddefnyddio Sylweddau - Cymru	6
WEDINOS . . . Samplau	6
Canfyddiadau Allweddol . . . Beth . . .	7
Lleoliadau Cymunedol . . .	9
Samplau Cymunedol: Beth . . .	10
Cymuned: Sut . . .	12
Bensodiasepinau	15
E-hylif / C-hylif / E-sigarets	20

Rhagair

Er bod y flwyddyn ddiwethaf hon wedi bod yn eithriadol mewn sawl ffordd, nid yw gwaith WEDINOS wedi newid, felly diolch o galon i dîm labordai WEDINOS, timau rheoli prosiect a phob unigolyn a sefydliad wnaeth barhau i gyflwyno samplau a chefnogi gwaith parhaus y rhaglen.

Er gwaethaf COVID, ni welwyd effaith sylweddol ar farchnadoedd cyffuriau nac ar y mathau o samplau a gyflwynir i gael eu dadansoddi, heblaw am y rhai a dderbynnir drwy leoliadau economi'r nos. Heb samplau o finiau amnest clybiau nos a lleoliadau defnydd adloniant eraill, rydym wedi gweld gostyngiad mewn cetamin, cocên a symbylyddion eraill ar gyfer proffilio. Am y bedwaredd flwyddyn yn olynol, y grŵp cemegol o sylweddau seicoweithredol a nodwyd yn fwyaf cyffredin oedd bensodiasepinau.

Gydag 18 o fensodiasepinau wedi'u hadnabod o gymharu ag 13 yn 2019/20 a lefelau uchel o gyfnewid, un ai'n rhannol neu'n llwyr, o fensodiasepinau eraill.

Mae prynu bensodiasepinau heb eu rhagnodi a heb eu rheoli, sydd fel arfer yn cael eu caffael drwy farchnad ar-lein, yn bryder cynyddol. Nid yw llawer o'r tabledi bensodiasepinau sydd ar gael ar farchnadoedd anghyfreithlon ar raddfa fferyllol, ond yn hytrach, maent yn ffug. Mae hyn yn bryder i iechyd y cyhoedd gan y gall y cynnyrch ffug hwn gynnwys symiau amrywiol o'r cynhwysion gweithredol, cyffuriau wedi'u cyfnewid gyda chyfnodau gweithredol a hyd gwahanol, cryfderau gwahanol neu gyfuniadau o sylweddau, gan ei gwneud hi'n nod i unigolion wneud penderfyniadau ynghylch dos ac i leihau'r niweidiau posibl sydd ynghlwm wrth ddefnydd. O ganlyniad, mae'r risg o effeithiau andwyol, datblygu dibyniaeth, arhosiad yn yr ysbyty neu farwolaeth wedi cynyddu, yn benodol pan fo alcohol a/neu gyffur arall yn cael ei gymryd ar yr un pryd neu o fewn cyfnod byr o amser.

Mae WEDINOS yn dal i fod yn wasanaeth hanfodol, ac, unwaith eto, diolch yn fawr i bawb sy'n cefnogi'r rhaglen hon ac edrychwn ymlaen at ymateb i'r heriau newydd wrth i gyfyngiadau'r cyfnod clo ddechrau llacio.

Josie Smith

Pennaeth Camddefnyddio Sylweddau, Iechyd Cyhoeddus Cymru

WEDINOS - neges atgoffa

Ariennir WEDINOS gan Lywodraeth Cymru, a chafodd ei lansio fis Hydref 2013 fel cydweithrediad rhwng lechyd Cyhoeddus Cymru, Labordai Tocsicoleg Caerdydd yn Ysbyty Prifysgol Llandochau, Bwrdd lechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac Ysgol Fferylliaeth Prifysgol Caerdydd.

Mae WEDINOS yn darparu fframwaith ar gyfer casglu a phrofi samplau sylweddau seicoweithredol a chyfuniadau o gyffuriau (fydd yn cael eu galw'n "samplau" o hyn ymlaen) ochr yn ochr â gwybodaeth ar y symptomau yr oedd rhai a gyflwynodd y samplau'n eu profi, rhai disgwyledig ac annisgwyl. Bydd casglu'r canfyddiadau hyn ac adnabod strwythur cemegol y samplau'n galluogi rhannu gwybodaeth lleihau niwed pragmataidd ar sail tystiolaeth i'r rhai sy'n defnyddio cyffuriau seicoweithredol, neu sy'n ystyried eu defnyddio.

Ymhlith yr adnoddau dadansoddol a ddefnyddir i broffilio samplau mae sbectromedr mas Amser Hedfan Pedwarplyg (Q-ToF) (y prif adnodd dadansoddol), sbectromedr Isgoch Fourier-Trawsnewid (FTIR), sbectrosgopeg Cyseiniant Magnetig Niwclear (NMR), Cromatograffaeth Nwy-Sbectrometreg Mas (GC-MS) a Chromatograffaeth Hylif-Sbectrometreg Mas (LC-MS).

Ffigurau Pennawd 2020/21

Total to date:

Cyfanswm hyd yma:

19,829 sampl wedi'u derbyn

- 16,904 wedi'u dadansoddi

- 460 o sylweddau wedi'u hadnabod un ai'n unigol neu mewn cyfuniad.

- o 207 o sefydliadau, gwasanaethau a lleoliadau economi'r nos (NTE) (biniau amnest clybiau'r nos) o bob rhan o'r DU.

This Year 2020/21:

• 871 o samplau wedi'u derbyn yn cynrychioli lleihau o 21 y cant oherwydd dim cyflwyniadau gan leoliadau NTE yn sgil cyfyngiadau Covid.

• 3,416 wedi'u dadansoddi, gostyngiad o 16 y cant ar y cyfan.

▲ Samplau cymunedol wedi cynyddu gan 28 y cant.

• 158 o sylweddau wedi'u hadnabod, lleihad o 7 y cant.

- Samplau wedi'u derbyn o 52 sefydliad a gwasanaeth gwahanol,

gostyngiad o 42 y cant.

- Canolrif oedran darparwyr samplau oedd 33 oed (ystod o 14 i 89 oed).

- Fel y tair blynedd flynyddol, benzodiazepinau oedd y dosbarth o sylweddau addasu meddwl / seicoweithredol mwyaf cyffredin.

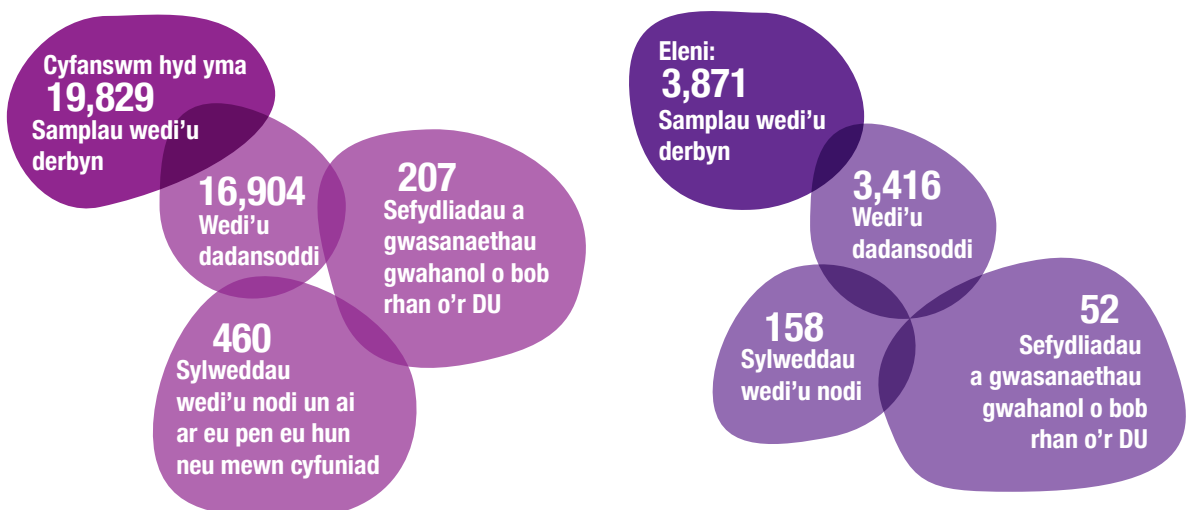
- Am y flwyddyn gyntaf, diasepam oedd y sylwedd a nodwyd amlaf o bob sampl a dderbyniwyd, oherwydd absenoldeb samplau NTE. Mewn blynyddoedd diweddar, cocên oedd y sylwedd a nodwyd fwyaf cyffredin y gyson.

- Rhai a nodwyd amlaf yn y gymuned - diasepam, ac yna cocên.

- O fewn lleoliadau cyfiawnder troseddol, y sylwedd a nodwyd amlaf yw MDMA-4en-PINACA, yna bwprenorffin a nicotin.

benzodiazepinau
diasepam

Ffig. 1: Gweithgareddau WEDINOS hyd yma a'r llynedd 2020/21

Persbectif Ehangach . . .

Amcangyfrifon Byd-eang, Ewropeaidd, Cymru a Lloegr, a Chymru:

Ar lefel fyd-eang, amcangyfrifa Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar gyfer Cyffuriau a Throsedd (UNODC) bod 269 miliwn o bobl yn 2018, neu 5.3 y cant o'r boblogaeth rhwng 15 a 64 oed wedi defnyddio cyffuriau yn y flwyddyn ddiwethaf. Mae hyn yn cynnwys amcangyfrif o 11.3 miliwn o bobl sy'n chwistrellu cyffuriau. Roedd amcangyfrif o 35.6 milwin o bobl sy'n defnyddio cyffuriau (51.6 y cant) angen gwasanaethau triniaeth.

585,000
o bobl wedi marw yn sgil defnyddio
cyffuriau

cyffuriau. Roedd bron i hanner y marwolaethau hynny oherwydd hepatitis C nad oedd yn cael ei drin wnaeth arwain at ganser a sirosis; roedd bron traean oherwydd anhwylderau defnyddio cyffuriau. Roedd dau draean o'r marwolaethau'n ymwneud ag anhwylderau defnyddio cyffuriau'n ymwneud â defnyddio opioidau.¹

Yn yr Undeb Ewropeaidd, nododd Cyngor Monitro Cyffuriau a Chaethiwed i Gyffuriau Ewrop (EMCDDA) bod amcangyfrif o 96 miliwn o bobl* neu 29 y cant o'r boblogaeth rhwng 15-64 wedi rhoi cynnig ar gyffuriau anghyfreithlon yn ystod eu bywydau.²

Yn y Deyrnas Unedig, nododd Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr (CSEW) 2019/20 bod 3.2 miliwn o bobl, neu 9.4 y cant o oedolion rhwng 16-59 oed, wedi cymryd cyffur yn y flwyddyn olaf, yr un peth ag amcangyfrif 2018/19. Nododd tua 21 y cant o bobl ifanc 16-24 oed eu bod wedi cymryd cyffuriau yn y flwyddyn ddiwethaf, a nododd 1 y cant o bobl 60-74 oed eu bod wedi defnyddio cyffuriau yn y flwyddyn ddiwethaf, sy'n gyson â blynyddoedd blaenorol.³

1. Adroddiad Cyffuriau'r Byd 2020 (Cyhoeddiad y Cenhedloedd Unedig, Gwerthiannau Rhif E.20.XI.6)

<https://wdr.unodc.org/wdr2020/index.html> [gwelwyd ar 29 Ebrill 2021]. 2018 yw'r data diweddaraf ar gael.

2. Canolfan Monitro Cyffuriau a Chaethiwed i Gyffuriau Ewrop (2020), Adroddiad Cyffuriau Ewrop 2020: Tueddiadau a Datblygiadau, Swyddfa Gyhoeddiadau'r Undeb Ewropeaidd, Luxembourg https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2020_en [gwelwyd ar 29 Ebrill 2021].

3. Arolwg Troseddau Cymru a Lloegr 2019/20; Camddefnyddio cyffuriau yng Nghymru a Lloegr: y flwyddyn yn gorffen Mawrth 2020. <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/crimeandjustice/articles/drugmisuseinenglandandwales/yearendingmarch2020> [gwelwyd ar 29 Ebrill 2021].

* Dylid ystyried hyn yn lleiafswm oherwydd tueddiadau adrodd.

** Yn y cyd-destun hwn, diffinnir defnydd problemus o gyffuriau (PDU) gan Ganolfan Monitro Cyffuriau a Chaethiwed i Gyffuriau Ewrop (EMCDDA) fel "chwistrellu cyffuriau neu gyfnod hir neu ddefnydd rheolaidd o opioidau, cocen a/neu amffetaminau [gan gynnwys sylweddau math amffetaminau]".

Niweidiau'n Deillio o Gamddefnyddio Sylweddau - Cymru

Yng Nghymru, mae nifer gyffredinol derbyniadau i'r ysbyty ar gyfer gwenwyno gan gyffuriau anghyfreithlon enwol wedi lleihau gan 9.4 y cant yn y flwyddyn ddiwethaf, o 6,714 yn 2018-29 i 6,081 yn 2019-20. O gymharu â 2015-16, mae gostyngiad o 2.7 y cant mewn derbyniadau i'r ysbyty oherwydd cyffuriau anghyfreithlon.⁴

240
Marwolaeth

Yn 2019, cafodd 240 o farwolaethau oherwydd gwenwyno gan gyffuriau eu cofrestru yng Nghymru, gostyngiad o 27 y cant o gymharu â'r flwyddyn galendr ddiwethaf. O'r marwolaethau oherwydd gwenwyno gan gyffuriau, cafodd 69 y cant eu diffinio'n farwolaeth camddefnyddio cyffuriau, yn benodol marwolaethau cyffuriau ynghlwm wrth gyffuriau anghyfreithlon a reolir dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971 a deddfwriaeth berthnasol arall.⁵, ⁶.

WEDINOS . . . Samplau

3,416
Samples

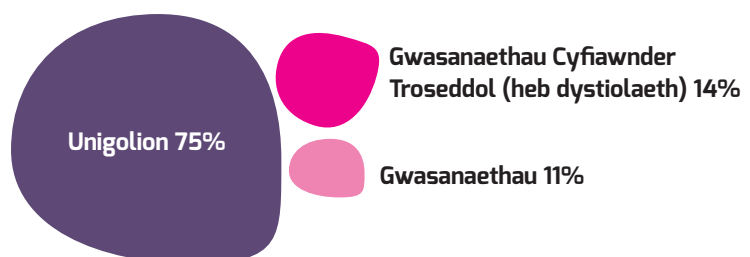
Yn 2020-21 derbyniodd a dadansoddodd WEDINOS 3,416 o samplau o 52 gwasanaeth a lleoliad ledled y DU, yn ogystal â chan unigolion. Gellid gwahanu'r samplau hyn i ddau gategori bras:

- Cymuned
- Lleoliadau Cyfiawnder Troseddol

Mae samplau a gyflwynwyd dan y categori 'Lleoliadau Cyfiawnder Troseddol' yn cynnwys canfyddiadau nad oes modd eu priodoli o leoliadau cyfiawnder troseddol megis carcharau yng Nghymru. Yn hyn o beth, nid oes gwybodaeth i'r samplau hyn ynghylch bwriad prynu, effeithiau na demograffeg. Yn ystod 2020-21, ni dderbyniwyd unrhyw samplau o leoliadau economi'r nos (NTE) e.e. biniau amnest clybiau nos, oherwydd cyfyngiadau COVID-19.

Mae samplau a gyflwynwyd dan y categori 'Cymuned' yn cynnwys samplau gan sefydliadau a gwasanaeth, neu unigolion.

Ffynonellau samplau a gyflwynwyd i WEDINOS

4. Iechyd Cyhoeddus Cymru (2021), Cloddio Data: Proffil blynyddol camddefnyddio sylweddau 2019-20 <https://phw.nhs.wales/publications/publications1/data-mining-wales-the-annual-pro file-for-substance-misuse-2019-20/> [gwelwyd 29 Ebrill 2021].

5. Marwolaeth lle mae'r achos ategol un ai'n gamddefnyddio cyffuriau neu ddibyniaeth ar gyffuriau, neu'r achos yw gwenwyno gan gyffuriau neu ble mae unrhyw rai o'r sylweddau a reolir dan Ddeddf Camddefnyddio Cyffuriau 1971 ynghlwm.

6. Iechyd Cyhoeddus Cymru (2020), Marwolaeth ynghylch cyffuriau ar gyfer marwolaethau a gofrestrwyd yn 2019.

Canfyddiadau Allweddol . . . Beth . . .

Sylweddau a nodwyd yn fwyaf cyffredin - Pob sampl

benzodiazepinau

Y grŵp cemegol o sylweddau seicoweithredol a nodwyd amlaf, am y pedair blynedd yn olynol, oedd benzodiazepinau. Nodwyd 18 o fensodiazepinau o gymharu â'r 13 a nodwyd yn 2019/20, fodd bynnag, cafodd chwech eu hadnabod ar bump neu lai o achosion.

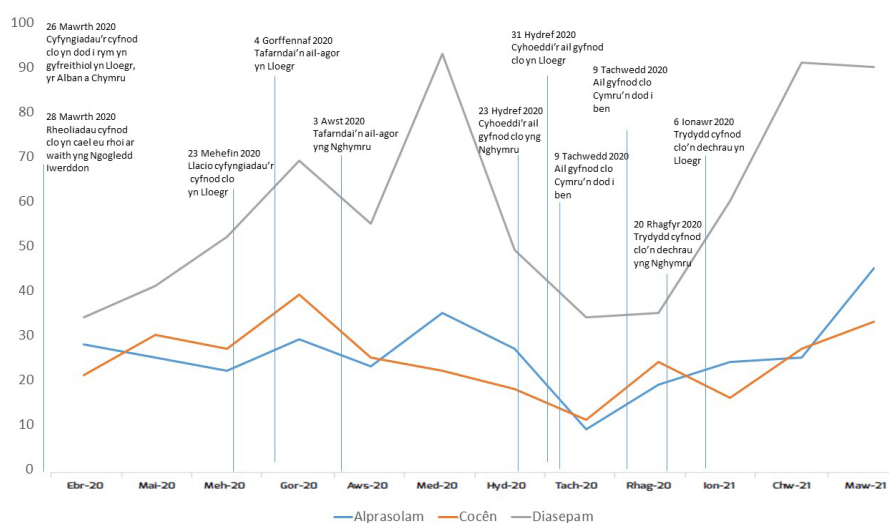
diasepam fflwbromasolam

Yn yr un modd â chanfyddiadau'r tair blynedd blaenorol, diasepam (n=377) oedd y benzodiazepin a nodwyd amlaf. Roedd diazepam wedi nodi mewn 13 y cant o'r holl samplau cymunedol a dderbyniwyd. Fflwbromasolam oedd yr ail sylwedd a nodwyd amlaf, gyda 255 canfyddiad, er iddo gael ei adrodd dim ond unwaith fel bwriad prynu. Caiff fflwbromasolam ei nodi amlaf fel cyfnewidyn ar gyfer diazepam, ond hefyd o fewn samplau a gyflwynwyd fel alprasolam. Mae fflwbromasolam yn gryfach na diazepam ac alprasolam. Mae hyn yn risg bosibl i unigolion sy'n defnyddio benzodiazepinau gan fod dos a chryfder yn amrywio'n helaeth.

Am y tro cyntaf ers lansio'r prosiect (2013) nid cocên oedd y sylwedd seicoweithredol a nodwyd amlaf. Mae hyn yn debygol o ganlyniad i'r diffyg samplau gan NTE yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

Roedd tystiolaeth gan EMCDDA yn adrodd y nifer a chyfansymiau uchaf o atafaeliadau cocên, a chynnydd mewn purdeb cocên pob blwyddyn yn eu hadroddiad mwyaf diweddar. Doedd dim llawer o dystiolaeth chwaith gan yr EMCDDA o darfu ar brynu cocên ar y we tywyll, mae hyn yn benodol amlwg oherwydd mae'r Deyrnas Unedig yn chwarae rhan allweddol ym marchnad y we tywyll.⁷

Siart 1: Cynnydd mewn cyflwyniadau cocên i WEDINOS yn amlwg ar bwyntiau o lacio cyfyngiadau COVID-19 yng Nghymru a Lloegr yn ystod 2020.

Mae Siart 1 uchod yn dangos bod cynnydd mewn cyflwyniadau cocên i WEDINOS yn amlwg ar adegau o lacio cyfyngiadau COVID-19 yng Nghymru a Lloegr yn ystod 2020-21. Gall hyn ddangos tystiolaeth o duedd o fwy o ddefnydd cymdeithasol/adloniant yn ystod y cyfnodau hyn.

7. Canolfan Monitro Cyffuriau a Chaethiwd i Gyffuriau Ewrop (2020), Adroddiad Cyffuriau Ewrop 2020: Tueddiadau a Datblygiadau, Swyddfa Gyhoeddiadau'r Undeb Ewropeaidd, Luxembourg https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2020_en [gwelwyd ar 29 Ebrill 2021].

Ni wnaeth CSEW 2019/20 adrodd am unrhyw newid y llynedd mewn defnydd o gocên a adroddwyd amdano'n bersonol, ymysg oedolion rhwng 16 a 59 oed. Fodd bynnag, bu i CSEW adrodd am ostyngiad yn nifer y defnyddwyr rheolaidd o 14.4% yn ystod y flwyddyn yn gorffen Mawrth 2019 i 8.7% yn y flwyddyn yn gorffen Mawrth 2020.

Yn gyson â blynyddoedd blaenorol, caffein oedd y cyfrwng swmpuso/torri mwyaf poblogaidd, fodd bynnag, yn ogystal â dod o hyd iddo ar y cyd â sylweddau eraill, roedd llawer o samplau o bowdwr a thabledi'n cynnwys caffein ar eu pennau eu hunain.

Tabl 1: Samplau sylweddau sy'n addasu'r meddwl/seicoweithredol mwyaf cyffredin WEDINOS.

	2020/21	2019/20
1	Diasepam	Cocên
2	Cocên	MDMA
3	Fflwbromasolam	Diasepam
4	Etisolam	Cetamîn
5	MDMB-4en-PINACA	Etisolam
6	Fflwalprasolam	Caffein
7	Alprasolam	4F-MDMB-BINACA
8	MDMA	Canabis
9	Caffein	Fflwalprasolam
10	Tetrahydrocannabinol	Alprasolam

Yng ngham nesaf yr adroddiad hwn, byddwn yn canolbwyntio ar samplau o leoliadau cymunedol. Mae WEDINOS yn gweithio'n agos gyda'r chwe charchar yng Nghymru, yn adrodd ar wahân ar ganfyddiadau heb unrhyw werth dystiolaeth.

Lleoliadau Cymunedol . . .

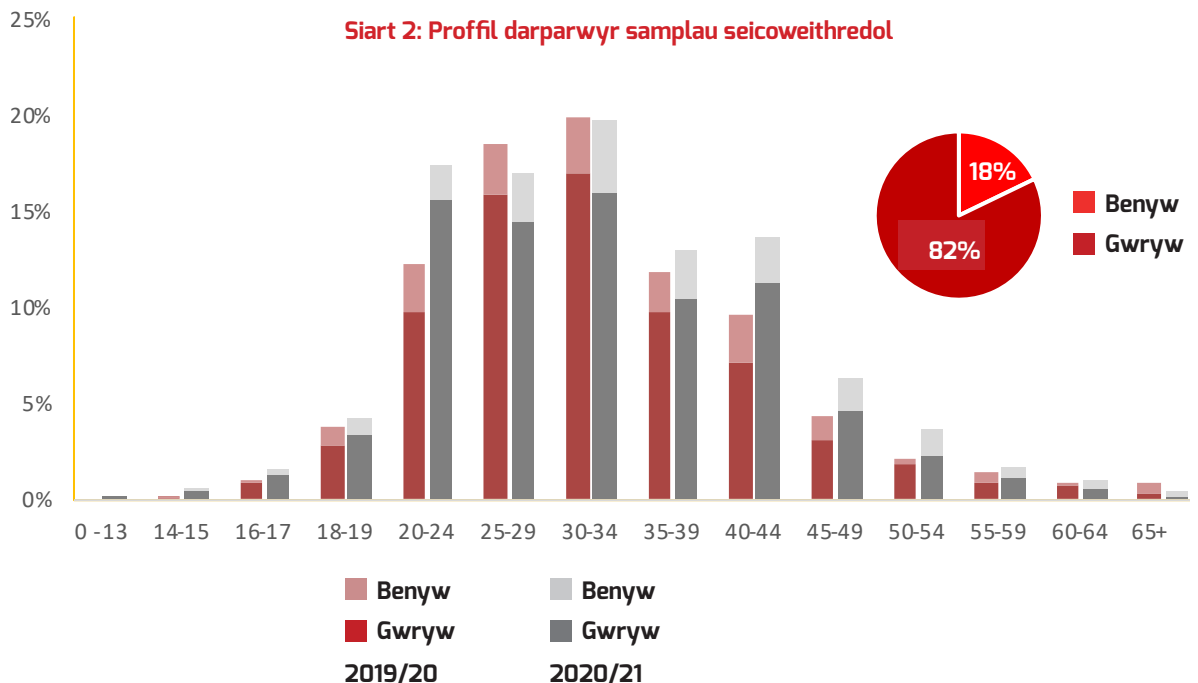
Yn ystod 2020-21, cyflwynwyd cyfanswm o 2,936 o samplau gan leoliadau cymunedol gan gynnwys addysg, iechyd (gan gynnwys adrannau brys), iechyd meddwl, tai a digartrefedd, gwasanaethau camddefnyddio sylweddau ac unigolion. O'r 2,936 sampl, roedd gwybodaeth ar ddemograffeg ar gael ar gyfer 90 y cant (n=2,629).

82 18
Y cant

Cafodd 82 y cant o'r samplau eu cyflwyno gan wrywod ac 18 y cant gan fenywod. Mae hyn yr un peth ag y llynedd.

Canolrif oedran pob darparwr samplau addasu'r meddwl / seicoweithredol (Cymru a'r DU ehangach) oedd 33 oed, ystod oedran o 14 i 89, o gymharu â 32 oed a 12 i 80 oed yn 2019-2020.

- Benywod - canolrif oedran oedd 34 oed (35 oed yn 2019-2020) (ystod: 14-73 oed).
- Gwrywod - canolrif oedran oedd 32 oed (31 oed yn 2019-2020) (ystod: 14-89 oed).

Samplau a gyflwynwyd gan unigolion 0-17 oed, gan gynnwys (yn nhrefn cyffredinrwydd):

- fflwbromasolam (wedi'u prynu fel diasepam)
- fflwalprasolam (wedi'u prynu fel alprasolam)
- cetamin
- canabis
- sopiclone
- LSD
- MDMA
- Temasepam
- 2C-B
- 4F-MDMB-BINACA ac AB-PINACA (wedi'u prynu fel hylif e-sigarennau canabis).

Ar gyfer oedolion hŷn, 60 oed neu hŷn, roedd y samplau a gyflwynwyd yn cynnwys:

- Amffetamin
- Cocên
- descloroetisolam (wedi'u prynu fel diasepam)
- diasepam
- diclasepam (wedi'u prynu fel diasepam)
- etisolam
- fflwbromasolam (wedi'u prynu fel diasepam)
- sopiclone
- meffedron
- canabis
- methamffetamin

Samplau Cymunedol: Beth . . .

Ers lansiad WEDINOS yn 2013 mae'r prosiect wedi cael tystiolaeth o gyfnewid sylweddau'n gyson o fewn marchnad gyffuriau anghyfreithlon y DU. Mae Tabl 2 yn dangos y newidiadau yn y "10 sylwedd mwyaf cyffredin" ar gam cyflwyno (bwriad prynu) a'r ôl-ddadansoddiad.

Mae'r samplau a restrir fel "anhysbys" yn cynnwys samplau a gyflwynwyd dan enw nad yw'n galluogi i'r sylwedd neu gategori o sylwedd gael ei adnabod. Yn ogystal, mae sawl sampl yn cynnwys sylweddau anhysbys, gan gynnwys y rheiny a gyflwynwyd gan gleifion gydag effeithiau aciwt o fewn lleoliad iechyd, megis adran frys neu ward iechyd meddwl.

Tabl 2: Sylweddau mwyaf cyffredin cyn (canfyddiad) ac ar ôl (gwirioneddol) dadansoddiad

	Bwriad prynu yn y gymuned	Cymuned ôl-ddadansoddi
1	Diasepam	Diasepam
2	Alprazolam	Cocên
3	Cocên	Fflwbromasolam
4	Anhysbys	Etisolam
5	MDMA	Alprazolam
6	Hylif e-sigarennau THC	Fflwalprazolam
7	Cetamin	MDMA
8	Amffetamin	Caffein
9	sopiclon	Heb Adnabod Cydran Gweithredol
10	Meffedron	Cetamin

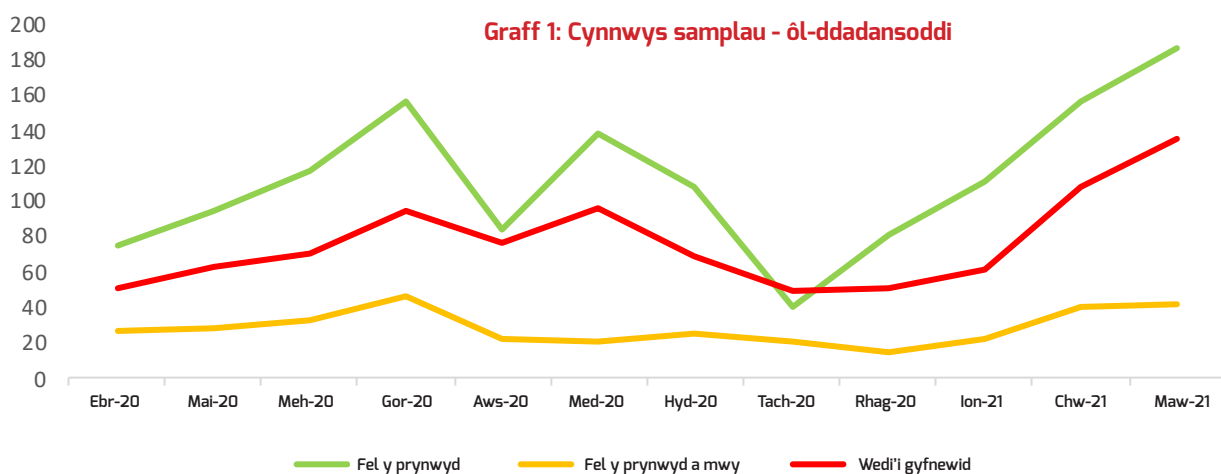
Mae Tabl 2 yn profilio'r gwahaniaethau rhwng y sylweddau a adroddwyd amlaf cyn dadansoddiad; a'r sylweddau a adroddwyd amlaf ar ôl dadansoddi.

Rhywbeth sy'n benodol bwysig yw'r canfyddiad nad yw fflwbromasolam, etisolam a fflwalprazolam yn bresennol ar y rhestr cyn-dadansoddi, fodd bynnag, maent y sylweddau trydydd, pedwerydd a'r chweched mwyaf poblogaidd ar y cyfan. Cafodd y tri sylwedd eu rhestru cyfanswm o 44 gwaith yn y bwriad prynu cyn-dadansoddiad. Fodd bynnag, yn dilyn dadansoddiad, cafodd y sylweddau hyn eu hadnabod cyfanswm o 618 sampl.

Gellid dadlau mai presenoldeb uchel sylweddau "anhysbys" cyn-dadansoddi fyddai'r dylanwadwr mwyaf ar y newid hwn, fodd bynnag, ar ôl gwaredu'r samplau hyn daeth i'r amlwg nad oedd 35 y cant o'r samplau dros y flwyddyn ddiwethaf a gyflwynwyd i WEDINOS gyda sylwedd a restrir yn y bwriad prynu yn cynnwys yr hyn a ddisgwylir, o ganlyniad i 42 y cant yn 2019-2020.

Roedd rhai samplau'n cynnwys y bwriad prynu a sylweddau ychwanegol, megis sampl a brynwyd fel MDMA, ar ôl ei ddadansoddi roedd yn cynnwys MDMA a cocên. Roedd samplau eraill yn cynnwys sylwedd neu sylweddau gwahanol i'r bwriad prynu, er enghraifft sampl a brynwyd fel alprazolam, oedd hefyd yn cynnwys fflwalprazolam, etizolam a fflwbromasepam.

Mae lefelau y sylweddau ychwanegol a'r cyfnewidynnau wedi'u nodi yn Graff 1.

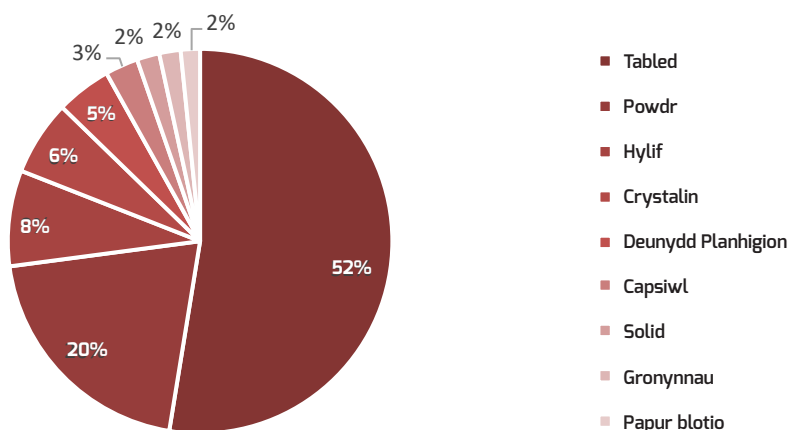
Graff 1: Proffil y samplau a gyflwynwyd i WEDINOS 2020-21 sy'n cael eu hadnabod fel 'fel y prynwyd', 'fel y prynwyd a mwy' a sylweddau ychwanegol a samplau gafodd eu cyfnewid gda sylweddau eraill, ar sail y bwriad prynu.

Cymuned: Sut . . .

Math o sampl

Mae WEDINOS yn gofyn am 'fath o sampl' pob cyflwyniad er mwyn monitro'r mathau amrywiol o sylweddau sy'n ymddangos ar y farchnad a'r gwahaniaethau posibl o ran dull defnydd.

Siart 3:- Math o samplau seicoweithredol o'r Gymuned

Fel y flwyddyn flaenorol, rydym wedi gweld cynnydd parhaus yng nghyfran y tabledi a gyflwynwyd. Mae hyn wedi'i efelychu gan y cynnydd mewn cyflwyniadau y credir eu bod yn ddiasepam ac alprazolam ac mae'r samplau/sylweddau hyn fel arfer ar ffurf tabledi.

Dull Defnyddio a Chyngor Lleihau Niwed

Gan dybio bod pob sampl deunydd planhigion yn cael eu hysmygu, cafodd y samplau gweddilliol (tabledi, hylif, tabiau, graniwlau ac ati) eu cymryd drwy amrywiaeth o ddulliau, gyda 71 y cant yn cael eu cymryd yn y geg (llyncu, bomio), cynnydd o 69 y cant yn 2019-2020. Nododd 18 y cant arall snwffio/sniffio'r sylwedd, gostyngiad ers 23 y cant yn 2019-2020, fel y'i nodir yn Siart 4. Mae tystiolaeth o ragor o ddefnydd drwy'r geg yn y gymuned drwy ragor o samplau o dabledi'n cael eu cyflwyno i WEDINOS.

Siart 4: Dull Defnyddio

Nododd un y cant chwistrellu sylweddau'n fewnwythiennol.

Cafodd samplau a chwistrellwyd eu prynu fel heroin, amffetamin a ffentanyll, ac roeddent yn cynnwys y sylweddau hyn.

Mae defnyddio cyffuriau drwy chwistrellu'n cynnwys risgiau amlwg o heintiau bacterial a firaol yn fwy na'r risgiau / gwenwyndra o'r sylwedd yn cael ei chwistrellu.

Chwistrellu

Chwistrelliad

- Ceisiwch beidio â rhannu offer chwistrellu - mae hyn yn cynnwys dŵr, llwyau a hidlyddion yn ogystal â nodwyddau a chwistrelli
- Sicrhewch fod gennych ddigon o offer newydd ar gyfer pob chwistrelliad
- Newidiwch leoliad y chwistrelliad
- Sicrhewch fod unrhyw glwyfau'n cael eu trin cyn gynted ag sy'n bosibl
- Os oes gwres a chochni'n ymddangos ar safle'r pigiad - ceisiwch gyngor meddygol
- Mae'r rhan fwyaf o gyffuriau symbylydd yn hydawdd mewn dŵr a does dim angen ychwanegu asid (fel arfer asid sitrig neu asid asgorbig (Fit C)).

I gael rhagor o wybodaeth ar leihau niwed, ewch i:

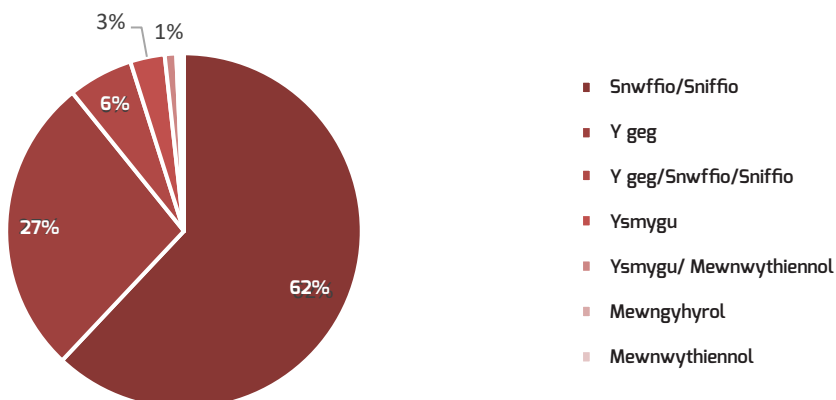
http://www.wedinos.org/harm_reduction_advice.html

Mae chwistrellu ar bob ffurf, waeth beth yw'r sylwedd, yn cynnwys risg difrifol o haint difrifol a goblygiadau eraill. Dylai unigolion sy'n chwistrellu cyffuriau ar hyn o bryd, neu sydd wedi yn y dyfodol gael eu profi am firysau yn y gwaed.

Powdwr a deunyddiau crystalin

Gan ganolbwyntio ar ddull defnyddio powdr a chrystalin, y dull defnydd mwyaf cyffredin oedd snwffio/sniffio gyda 62 y cant yn adrodd am hyn, fel y'i nodir Siart 5, mae hyn yn debyg i 2019-2020.

Siart 5: Dull defnyddio. Powdwr

Mae snwffio/sniffio sylweddau costig neu wenwynig yn peri risg o achosi niwed i'r pibellau trwynol sy'n cynyddu'r risg o drosglwyddo heintiau firaol yn y gwaed wrth rannu deunydd snwffio.

Aranadliad (sniffio/snwffian)

Snwffian/Sniffio

- Os gallwch chi, defnyddiwch eich dyfais eich hun (snwffiwr)
- Byddwch yn ymwybodol - gall fod olion gwaed ar ôl ar ddyfeisiau sydd wedi'u defnyddio eisoes
- Snwffiwch yn uchel i fyny'r ffroen er mwyn osgoi'r meinweoedd meddal mwyaf sensitif
- Glanhewch y llwybrau trwynol yn ysgafn ar ôl eu defnyddio, gyda hances llaith
- Ewch o un ffroen i'r llall er mwyn lleihau'r niwed i un ochr
- Os yw'ch trwyn yn gwaedu - stopiwch

Benzodiazepinau

Mae bensodiasepinau (sydd weithiau'n cael eu galw'n "bensos") yn gwneud i berson ymlacio neu dawelu, maent yn gweithio fel derbynyddion bensodiasepinau sydd ynghlwm wrth asid gama-aminobwtyric (GABA). Yn gyffredinol, maent yn cael eu hadnabod yn grŵp o sylweddau fferyllol, sy'n cael eu rhagnodi ar gyfer gorbryder ac anhwylderau cwsig, a nhw yw'r ansiolytigau (sedatifau) a hynotigau sy'n cael eu defnyddio amlaf.⁸

Mae bensodiasepinau'n cynnwys sylweddau megis diasepim (Valium) a themasepam, sy'n cael eu rhagnodi fel meddyginiaethau yn y DU. Nid yw bensodiasepinau eraill wedi cael eu trwyddedu na'n cael eu rhagnodi'n gyffredinol yn y DU, megis alprazolam (Xanax) ac etizolam, ond maent yn cael eu rhagnodi mewn gwledydd eraill megis yr Eidal, India a Siapan.

Yn ystod y cyfnod adrodd 2020-2021, derbyniodd WEDINOS 1,205 o samplau a gyflwynwyd, gyda'r bwriad prynu wedi'i nodi, fel bensodiasepinau.

Ar hyn o bryd, nid yw WEDINOS yn casglu data ynghylch ffynhonnell samplau, fodd bynnag, rydym yn ymwybodol bod bensodiasepinau o bob math ar gael ar y farchnad gyffuriau anghyfreithlon. Mae'n bosibl bod rhai'n cael eu gwyro a'u caffael gan bobl sy'n derbyn presgripsiwn, er bod y rhan fwyaf yn cael eu prynu fel cyffuriau anghyfreithlon ac fel arfer yn cael eu galw'n "faliwm stryd". Gall faliwm stryd gynnwys ystod o feddyginiaethau heb eu trwyddedu a sylweddau wedi'u cyfnewid, fydd yn cael ei brofi'n nes ymlaen yn y rhan hon.⁹

Yn 2020-21 diasepam oedd y sylwedd a nodwyd amlaf mewn samplau a gyflwynwyd i WEDINOS, ac mae'n bosibl bod sawl rheswm am hyn. Yn gyntaf, mae adroddiadau o lai o alw am sylweddau sydd fel arfer yn cael eu defnyddio mewn lleoliadau cymdeithasol.¹⁰ megis economi'r nos, a gafodd ei gau yn y DU o ganlyniad i'r cyfyngiadau COVID-19 cenedlaethol. Yn ail, roedd adroddiadau o ragor o ddiddordeb mewn sylweddau eraill, a phresenoldeb bensodiasepinau ar y farchnad Sylweddau Seicoweithredol Newydd.¹¹ Yn ogystal, adroddodd Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar gyfer Cyffuriau a Throseddau gynnydd yn nefnydd cynnyrch ffarmacolegol megis bensodiasepinau¹². Ymhellach i hyn, yn rhyngwladol creodd UNODC ddamcaniaeth y gallai diffygion opioidau a achoswyd gan gyfyngiadau COVID-19 arwain at ddefnyddwyr yn symud at sylweddau sydd ar gael yn rhwyddaf megis alcohol neu fensodiasepinau, neu at gymysgu gyda chyffuriau synthetig¹¹. o bosibl yn cynyddu cyffredinrwydd diasepam.

8. Hypnotigau ac ansiolytigau, Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Rhagoriaeth Iechyd a Gofal, 2021; <https://bnf.nice.org.uk/treatment-summary/hypnotics-and-anxiolytics.html> (gwelywd 13 Mai 2021).

9. Bensodiazepinau (bensos, diasepam, falium), NHS Inform, <https://www.nhsinform.scot/healthy-living/drugs-and-drug-use/common-drugs/benzodiazepines-benzos-diazepam-valium> [gwelwvd 13 Mai 2021].

10. Canolfan Ffynon Cyffuriau a Chaethiweid i Gyffuriau Ewrop (2020), Adroddiad Cyffuriau Ewrop 2020: Tueddiadau a Datblygiadau, Swyddfa Gyhoeddiadau'r Undeb Ewropeaidd, Luxembourg https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2020_en [gwelwvd 29 Ebrill 2021].

11. Canolfan Monitro Cyffuriau a Chaethiwd i Gyffuriau Ewrop ac Ewrop (2020), Marchnadoedd Cyffuriau'r UE: Effaith COVID-19, Swyddfa Gyhoeddiadau'r Undeb Ewropeaidd, Luxembourg. https://www.emcdda.europa.eu/system/files/publications/13097/EU-Drug-Markets_Covid19-impact_final.pdf [gwelwld 13 Mai 2021].

12. Swyddfa'r Cenhedloedd Unedig ar gyfer Cyffuriau a Throsedd (2020), Adroddiad Cyffuriau'r Byd 2020; <https://wdr.unodc.org/wdr2020/index.html> (gwelwyd 13 Mai 2021).

Fodd bynnag, nid yw gohebiaeth gydag arweinwyr gwasanaethau cyffuriau a lleihau niwed ledled Cymru yn cadarnhau'r ddamcaniaeth hon gan fod llawer o feysydd yn adrodd nad oes unrhyw darfu sylweddol ar farchnad heroin Cymru, fel y'i nodwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth. Er gwaethaf sefydlogrwydd cymharol y farchnad heroin yng Nghymru, adroddodd pob ardal yng Nghymru gynnydd yn nefnydd bensodiasepinau.

Roedd bensodiasepinau yn y 10fed safle yn y 20 sylwedd a ddefnyddir amlaf gan ymatebwyr Arolwg Cyffuriau Byd-eang 2020, gan godi i rif 7 heb gynnwys cynnyrch alcohol a nicotin/tobaco.¹³ *

Roedd bensodiasepinau'n cynrychioli rhan fwyaf y cyffuriau anghyfreithlon a gafodd eu hatafael, wedi'u mesur yn ôl dos, yng Nghymru a Lloegr, gyda dros 719,000 dos yn cael eu hatafael yn 2019-20, cynnydd ers 210,000 dos yn 2018-19. Mae hyn yn gynnydd dros 200 y cant. Cafodd 84 y cant o bob dos o fensodiasepinau a gafodd eu hatafael yng Nghymru a Lloegr eu hatafael yng Nghymru.¹⁴

The purchase of non-prescribed and non-controlled benzodiazepines, Mae prynu bensodiasepinau heb bresgripsiwn a heb reolaeth, sy'n cael eu caffael yn gyffredinol drwy farchnad ar-lein, yn bryder cynyddol.¹⁰ Nid yw llawer o'r tabledi bensodiasepinau sydd ar gael ar farchnadoedd anghyfreithlon ar raddfa ffarmacolegol, ond maent yn hytrach yn ffug.¹⁵ Mae hyn yn bryder i iechyd y cyhoedd gan y gall y cynnyrch ffug hwn gynnwys cyfansymiau amrywiol o'r cynhwysion gweithredol, cyffuriau wedi'u cyfnewid gyda chyfnodau gweithredol a hyd amrywiol, cryfderau gwahanol neu gyfuniadau o sylweddau, gan ei gwneud hi'n anodd i unigolion wneud penderfyniadau ar ddosau ac i leihau niweidiau posibl ynghlwm wrth ddefnyddio.

Mae dadansoddiad WEDINOS o alprazolam ffug wedi nodi bod y samplau'n cynnwys cyffuriau eraill a/neu ddifwynwyr peryglus o bosibl (gweler ****). Nid yw'r canfyddiad hwn yn gyfyngedig i alprazolam oherwydd presenoldeb cynyddol fferyllfeydd ar-lein. Er bod rhai fferyllfeydd ar-lein yn rhai go iawn, mae rhai eraill yn ffug a gallent fod yn sgâm neu ddarparu cyffuriau o darddiad ansicr, math o gyffur ansicr, neu ddosau anghyson.¹⁶

Y bensodiasepinau a gyflwynwyd amlaf i WEDINOS ar sail hunan-adroddiadau darparwyr samplau o'r bwriad prynu, oedd diazepam ac alprazolam.

13. GDS2020 Adroddiad Canfyddiadau Allweddol: Crynodeb Gweithredol, 2021. <https://www.globaldrugssurvey.com/wp-content/uploads/2021/01/GDS2020-Executive-Summary.pdf> [gwelwyd 13 Mai 2021].

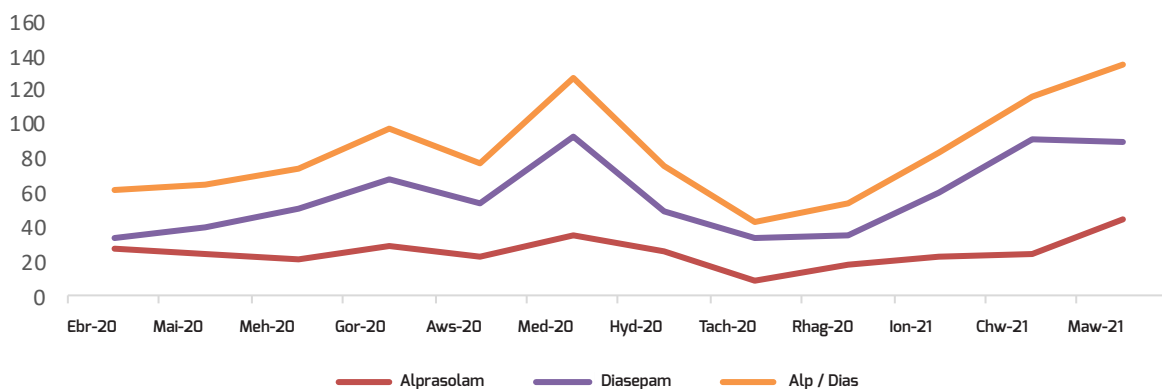
* AROLWG CYFFURIAU BYD-EANG 2020 (GDS2020). Data gan dros 110,000 o bobl o dros 25 o wledydd.

14. Iechyd Cyhoeddus Cymru (2020), Cloddio data Cymru: Y profil blynyddol ar gyfer camddefnyddio sylweddau 2019-20. <https://phw.nhs.wales/publications/publications1/data-mining-wales-the-annual-profile-for-substance-misuse-2019-20/> [gwelwyd 13 Mai 2021].

15. Lyphout, C., Yates, C., Margolin, Z. et al. Presentations to the emergency department with non-medical use of benzodiazepines and Z-drugs: profiling and relation to sales data. *Eur J Clin Pharmacol* 75, 77–85 (2019). <https://doi.org/10.1007/s00228-018-2550-1>

16. Kelsie Watkins, O. Hayden Griffin ac Elizabeth A. Gardner (2019) Investigation of black box drugs purchased from an online pharmacy, *Journal of Substance Use*, 24:4, 445–449, DOI: 10.1080/14659891.2019.1595197

Graff 2: Cyflwyniadau misol o samplau a brynwyd fel alprazolam a diazepam i WEDINOS 2020-2021

diazepam

Diazepam:

Diazepam yw enw cyffredinol cyfansoddyn 1, a gafodd ei weithgynhyrchu'n wreiddiol gan Hoffman-La Roche fel Valium. Ar ôl cael ei syntheseiddio gyntaf yn 1959, daeth diazepam i'r farchnad ffarmacolegol yn 1963.

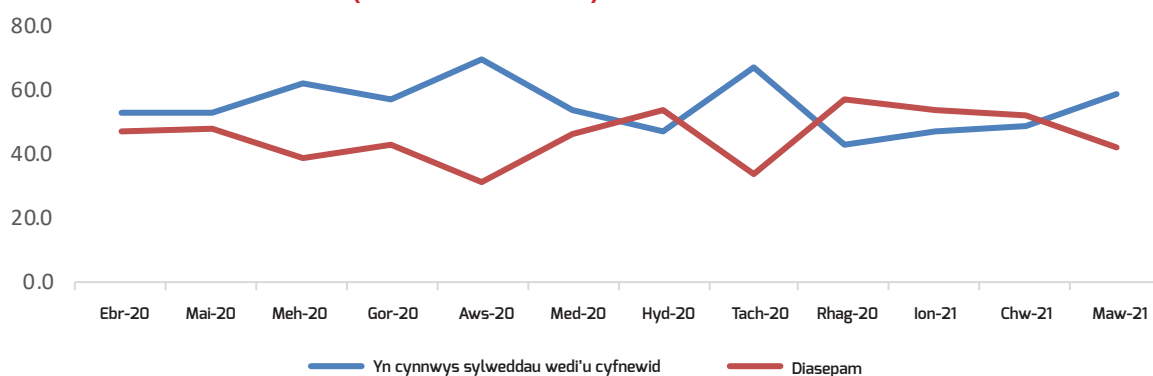
alprazolam

Alprazolam:

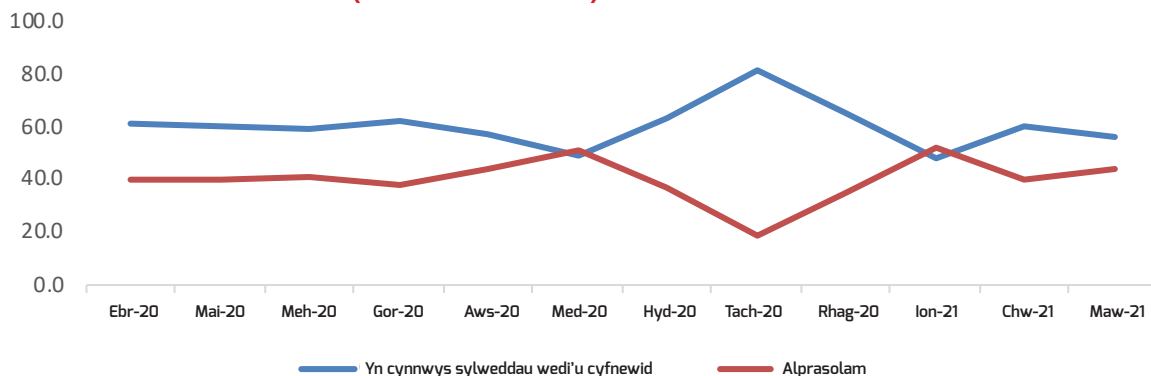
Cafodd alprazolam ei batentu yn yr 1970au, a'i ddatblygu gan Upjohn Company (a ddaeth yn rhan o Pfizer, Inc.). Yn 1981 cafodd ei gymeradwyo gan Weinyddiaeth Bwyd a Chyffuriau UDA (FDA) ar gyfer trin gorbryder neu anhwylder panig. Nid yw tabledi alprazolam yn cael eu rhagnodi'n rhan o ofal sylfaenol y GIG.

Yn adroddiad 2019-2020 WEDINOS, darparwyd tystiolaeth o gyfnewid sylweddol ymysg samplau a brynwyd fel diazepam (47 y cant) ac alprazolam (65 y cant). Gydol 2020-2021, mae WEDINOS wedi parhau i ddangos tystiolaeth o fensodiasepinau'n cael eu cyfnewid gyda sylweddau eraill.

Graff 3: Cynnwys ôl-ddadansoddi samplau a gyflwynwyd fel diazepam (WEDINOS 2020-2021)

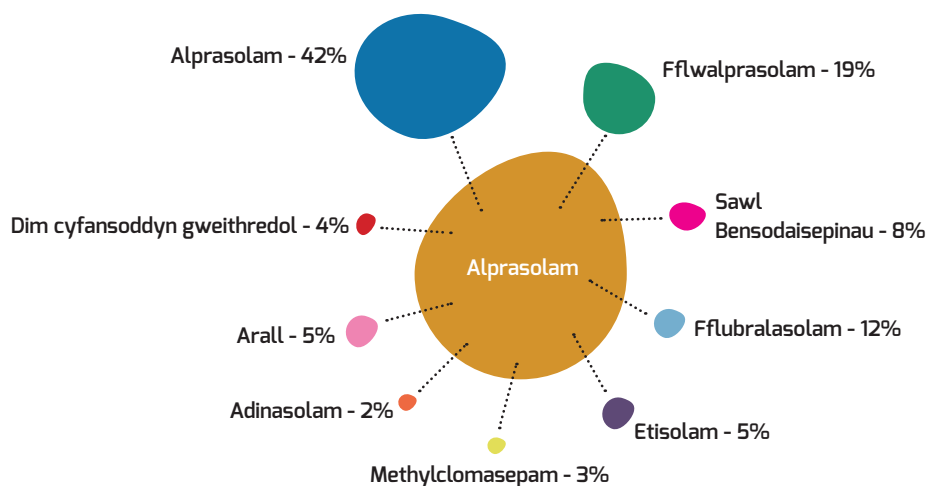

Graff 4: Cynnwys ôl-ddadansoddi samplau a gyflwynwyd fel alprasolam (WEDINOS 2020-2021)

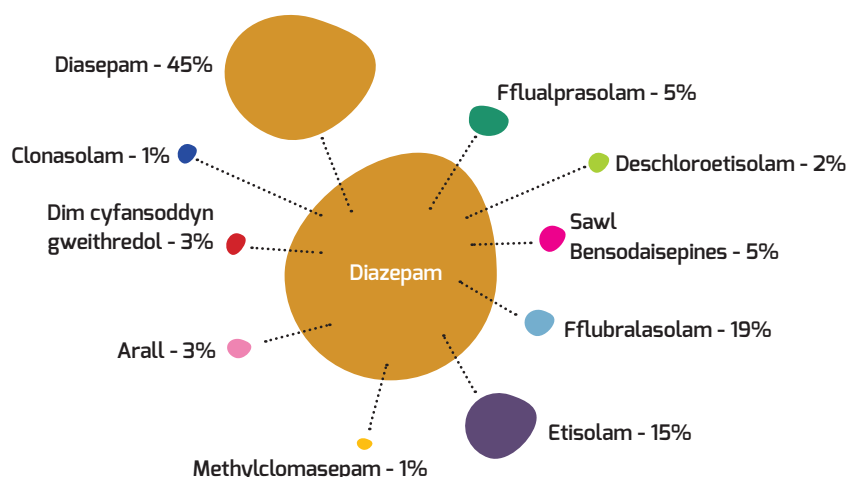

Yn 2020-21:

- Cafodd 712 o samplau eu cyflwyno i WEDINOS gyda bwriad prynu diazepam, ac yn y samplau hynny cafodd 22 sylwedd arall, un ai ar eu pennau eu hun neu fel cyfuniad, eu hadnabod.
- O'r 320 o samplau a gyflwynwyd fel alprasolam, cafodd 16 sylwedd arall, un ai ar eu pennau eu hunain neu fel cyfuniad, eu hadnabod. Nodwyd bod 58 y cant o'r samplau alprasolam a gyflwynwyd yn cynnwys sylweddau eraill. Y cyfnewidyn mwyaf cyffredin oedd fflwalprasolam. Gweler y diagram isod.

Ar gyfer diasepam, y raddfa gyfnewid oedd 55 y cant, gyda fflwbromasolam fel y cyfnewidyn mwyaf cyffredin. Gweler y diagram isod.

fflualprasolam **Fflualprasolam**

Mae fflwalprasolam yn driasolo-bensodiasepin, yn debyg i triazolam ac alprasolam ac yn strwythurol wahanol i fensodiasepinau megis diasepam. Cafodd ei batentu gyntaf yn yr 1970au, ond ni chafodd ei farchnata.

Mae gan fflwalprasolam effeithiau tawelydd, yn debyg i fensodiasepinau eraill. Mae'n fensodiasepin cryfach gyda'r effeithiau'n dechrau dangos mewn cyfnod eithaf byr¹⁷.

fflubromasolam **Fflubromasolam**

Dangosir enghraifft o'r cyfnewidiad hwn o ddiasepam gyda fflwbromasolam yma. Yn dilyn dadansoddiad gan ddefnyddio sbectrometreg mas Amser Hedfan Pedwarplyg Cromatograffiaeth Hylif (UPLC/QToF) nodwyd bod y sampl hwn a gyflwynwyd fel diasepam yn cynnwys y bensodiasepin, **Fflwbromasolam**.

Mae fflwbromasolam yn fensodiasepin wedi'i gyfnewid, sy'n strwythurol perthyn i pyrasolam. Mae'r sylwedd wedi cael ei ymchwilio yn llenyddiaeth patentau am ei nodweddion ansiolytig a'i effeithiau tawelydd, hypnotig ac atacsaid, ond nid yw wedi'i drwyddedu ar gyfer defnydd meddyginiaethol (System Wybodaeth Ewropeaidd a'r Gronfa Ddata ar Gyffuriau Newydd).

Mae'n hynod gryf (actif yn yr ystod microgramau) gyda chyfnod hir iawn o 18 awr.¹⁸

17. World Health Organisation, Critical review report: Flualprazolam, 2019; https://www.who.int/medicines/access/controlled-substances/Final_Flualprazolam.pdf?ua=1 [accessed 13th March 2021].

18. <https://psychonautwiki.org/wiki/Flubromazolam>

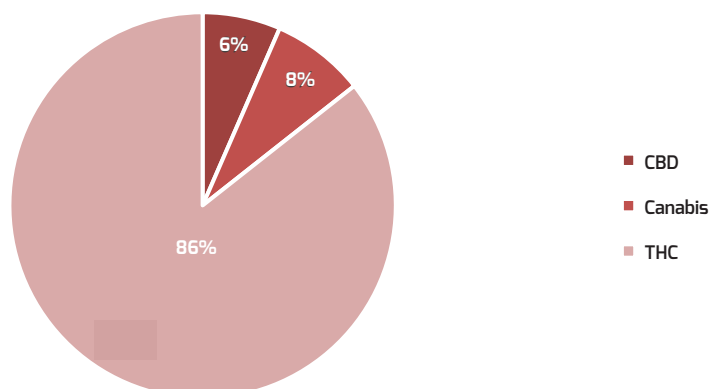
E-hylif / C-hylif / E-sigarennau

E-sigarennau / pennau vape yw dyfeisiau sy'n galluogi'r defnyddiwr i fewnanadlu sylwedd ar ffurf anwedd yn hytrach na mwg.¹⁹ Maent yn gweithio drwy gynhesu hylif sydd, o ran canlyniadau WEDINOS, fel arfer yn cynnwys un neu gyfuniad o'r sylweddau canlynol: nicotin, canabidiol (CBD), tetrahydrocannabinol (THC), cannabinol (CBN) neu Weithyddion Derbynyddion Canabinoidau Synthetig (SCRAau).

Yn 2020-2021, derbyniodd WEDINOS 194 sampl a gyflwynwyd ar ffurf hylif i'w defnyddio gyda phennau vape. Nodwyd y bwriad prynu ar gyfer 79 y cant (n=153) o'r samplau hyn, cyflwynwyd y 21 y cant oedd yn weddill (n=41) fel "hylif vape".

Os cafodd sylwedd ei enwi yn y bwriad prynu, roedd pob sampl yn ymwneud ag un ai canabis, wedi'i enwi fel canabis, CBD neu THC.

Siart 6: Bwriad prynu (lle nodwyd hynny) ar gyfer samplau a gyflwynwyd fel hylifau vape i WEDINOS 2020-2021

Rhywbeth sy'n peri pryder mawr yw'r canfyddiad bod 56 y cai o'r 153 sampl a gyflwynwyd gyda'r bwriad prynu wedi'i nodi y SCRAau. Yn ogystal, roedd 6 sampl arall, gyda'r bwriad prynu wedi'i nodi fel 'hylif vape', hefyd yn cynnwys SCRAau. Felly, roedd 46 y cant o bob sampl a gyflwynwyd i WEDINOS 2020-21 fel hylif vape yn cynnwys SCRAau.

O fewn y 91 sampl hylif vape oedd yn cynnwys SCRAau, nodwyd pedwar sylwedd un ai ar eu pennau eu hun neu gyda'i gilydd: MDMB-4en-PINACA (n=47), AB-PINACA (n=36), 4F-MDMB-BINACA (n=22) and 5F-ADB (n=1).

19. Defnyddio e-sigarennau i stopio ysmygu - Stopio Smygu, GIG, <https://www.nhs.uk/live-well/quit-smoking/using-e-cigarettes-to-stop-smoking/> [gwelwyd 13 Mai 2021].

Roedd **MDMB-4en-PINACA** yn destun asesiad risg EMCDDA fis Mawrth 2021. Does dim llawer o wybodaeth ar gael ar rinweddau ffarmacolegol MDMB-4en-PINACA. Mae'n weithydd llawn y derbynnydd CB1, ac mae'n gryf iawn. "Gall effeithiau andwyol o gymryd gorddos o MDMB-4en-PINACA gynnwys rhai gastroberfeddol (e.e. salwch a chwydu (gan gynnwys hyperemesis)), niwrolegol (e.e. rhithweledigaethau, ffitiau, confylsiynau, bod yn flin, gorbryder, paranoia, dryswch, rhithdybiau, catatonia, blinder, seicosis (gan gynnwys unigolion tueddol) ac iselder y system nerfol ganolog difrifol (megis colli ymwybyddiaeth/coma), cardiofasgwlaidd (e.e. tachycardia, gorbwysedd, cnawdnychiant myocardiaidd aciwt a marwolaeth cardiaidd cyflym a rhinweddau clinigol arenol (e.e. methiant yr arenau) ac iselder anadlol".

O ran ysmygu cymysgeddau a hylifau vape, mae MDMB-4en-PINACA sy'n cael ei ddefnyddio fel hyn yn cael ei amsugno i'r gwaed yn gyflym iawn. Mae hyn a chryfder uchel yr SCRA yn ei gwneud hi'n anodd i unigolion reoli eu dosau. Mae adroddiadau am wenwyno marwol ac anfarwol yn disgrifio effeithiau dwys a gwenwyno marwol o gyfanswm bach iawn o'r cyffur. Adroddodd y DU am 11 o achosion o wenwyno anfarwol o ganlyniad i MDMB-4en-PINACA rhwng mis Ionawr ac Awst 2020.

Mae'r term 'canabinoidau synthetig' yn berthnasol i'r holl sylweddau synthetig sy'n glynu at un o'r ddau dderbynnydd canabinoidau rydym yn gwychod amdanynt (CB1 neu CB2).²⁰

Mae'r rhan fwyaf o SCRAu yn fwy tueddol o lyngu at dderbynnydd CB1 yn hytrach na tetrahydrocannabinol (THC) ac maent yn weithyddion llwyr yn hyn o beth. O gymharu, mae THC yn weithydd yn rhannol.²¹

Yn eu hadroddiad yn 2014, nododd Cyngor Monitro Cyffuriau a Chaethiwd i Gyffuriau Ewrop **'gall y sylweddau hyn fod yn gryf iawn, ond nid ydynt yn debyg yn gemegol i ganabis, ac felly gallent arwain at ganlyniadau gwahanol a mwy difrifol o bosibl. Er bod ein dealltwriaeth o ddefnyddio sylweddau fel hyn yn gyfyngedig ar hyn o bryd, mae pryderon cynyddol am adroddiadau o ganlyniadau andwyol aciwt yn gysylltiedig â'u defnydd'**.²²

Yn adroddiad blynyddol WEDINOS 2014-2015, trafodwyd rhai o'r niweidiau iechyd yr oedd tystiolaeth ohonynt ynghylch SCRAu, ac yn bennaf pryderon am seicosis. Pan roedd unigolion yn cyflwyno gyda seicosis, roedd yr achosion hyn yn arddangos rhithdybiau paranoid, syniadau cyfeirio a sefyllfa feddylol anhrefnus ac wedi drysu.²³

20. Auwärter V., Dargan P., Wood D., Novel Psychoactive Substances, Chapter 13 - Synthetic Cannabinoid Receptor Agonists, Academic Press, 2013, Tudalennau 317-343, ISBN 9780124158160, <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-415816-0.00013-4>.

21. Adroddiad Blynyddol WEDINOS 2013-2014, Iechyd Cyhoeddus Cymru, Caerdydd, 2014; <https://www.wedinos.org/resources/downloads/WN%20Annual%20Report%205012015.pdf> [gwelwyd 13 Mai 2021].

22. Canolfan Monitro Cyffuriau a Chaethiwd i Gyffuriau Ewrop (2014), Adroddiad Cyffuriau Ewrop 2014: Tueddiadau a Datblygiadau, Swyddfa Gyhoeddiadau'r Undeb Ewropeaidd, Luxembourg https://www.emcdda.europa.eu/publications/edr/trends-developments/2014_en [gwelwyd 29 Ebrill 2021].

23. Abdulrahim D et al (NEPTUNE Expert Group).(2015). Guidance on the Management of Acute and Chronic Harms of Club Drugs and Novel Psychoactive Substances. Rhwydwaith Triniaeth Seicoweithredol Newydd y DU. Llundain, NEPTUNE. Ar gael ar: <http://neptune-clinical-guidance.co.uk/wp-content/uploads/2015/03/NEPTUNE-Guidance-March-2015.pdf> [gwelwyd 13 Mai 2021]

Gall cynnyrch SCRA achosi effeithiau mwy rheolaidd ac annisgwyl dwys, gydag achosion eithaf cyffredin o seicosis a symptomau tebyg i seicosis ymysg defnyddwyr. Y rhagdybiaeth yw bod hyn oherwydd y cryfder a diffyg CBD o fewn cynnyrch SCRA.²⁴

News Letter News you can trust since 1737 Q | Sign

News Sport Opinion What's On Retro Lifestyle Homes and Gardens Coronavirus e-Paper Farming Recommended

Youths hospitalised after being duped into vaping synthetic drug 'Spice'

The Public Health Agency (PHA) is urging parents to talk to their children about the dangers of being duped into vaping dangerous drugs by mistake over Easter.

By Philip Bradfield
Friday, 2nd April 2021, 7:08 pm
Updated: Friday, 2nd April 2021, 8:49 pm

<https://www.newsletter.co.uk/health/youths-hospitalised-after-being-duped-into-vaping-synthetic-drug-spice-3188367>

Ar 2 Ebrill 2021, cyflwynodd Asiantaeth Iechyd y Cyhoedd (Gogledd Iwerddon) rybudd am Spice yn dilyn achosion o bobl ifanc yn mynd yn sâl ar ôl cymryd SCRAu. Roedd yr adroddiadau'n "awgrymu bod y rhai yr effeithir arnynt yn credu eu bod yn prynu THC neu olew canabis, ond roeddent yn prynu ac yn cymryd y cyffur synthetig 'spice' heb wybod, ac roedd effeithiau'r cyffur hwnnw'n gofyn am driniaeth yn yr ysbty".²⁵

Yn y DU, disgrifiodd Roberts et al²⁶ ddau o achosion o wenwyno gan gyffuriau marwol ynghylch defnyddio SCRAu wrth edrych yn ôl ar y 42,000 o farwolaethau ynghylch cyffuriau seicoweithredol, heblaw am nicotin neu gaffein, oedd wedi digwydd rhwng 1997 a 2020. Roedd y ddwy farwolaeth yn ymwneud â defnydd diweddar o SCRAu, ni chanfuwyd unrhyw sylweddau eraill mewn perthynas â'r marwolaethau. Fodd bynnag, doedd dim manylion ar gael ar y mathau o gynnyrch e-sigarennau a ddefnyddiwyd.²⁶

24. van Amsterdam J et al. (2015). The adverse health effects of synthetic cannabinoids with emphasis on psychosis-like effects. J Psychopharmacol 29(3): tud.254-63. doi: 10.1177/026988114565142. Epub 2015 Ionawr 13.

25. Asiantaeth Iechyd y Cyhoedd, Rhybudd E-sigarennau Spice, Ebrill 2021, <https://www.publichealth.hscni.net/news/spice-vaping-warning-issued-0> [gwelwyd 13 Mai 2021].

26. Roberts, Emmert, et al. "Drug-related deaths associated with vaping product use in the United Kingdom." Addiction (2021).

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

